



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Sabola a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Martina Lachmanna ve věci

žalobkyně: E. K.

bytem XXX
zastoupená advokátkou Mgr. et Mgr. Alenou Vlachovou
sídlem Husova 242/9, Praha 1

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra

sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem příslušníků Policie České republiky spočívajícím v pokynu k násilnému otevření vstupních dveří bytu žalobkyně (bytové jednotky č. X v katastrálním území X v 1. nadzemním podlaží v domě č.p. X na adrese X), vstupu do bytu, umožnění neoprávněné osobě ve vstupu do bytu, odmítnutí zabývat se tvrzeními a důkazy žalobkyně, pokynu k výměně zámků u vstupních dveří od bytu, pokynu k vydání klíčů od bytu třetí osobě a nevydání těchto klíčů žalobkyni, to vše bez souhlasu a proti vůli žalobkyně,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. K.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně je vlastníkem dotčené bytové jednotky č. X, kterou do svého vlastnictví získala na základě kupní smlouvy ze dne 8. 6. 2020, uzavřené s obcí Průhonice jako prodávajícím. Dne 12. 2. 2021 došlo k násilnému otevření zámků od tohoto bytu ze strany zámečníka, kterého si objednal pan M. J., bývalý manžel žalobkyně, který měl v rozhodné době byt užívat. K odstranění a výměně zámků došlo v přítomnosti a na základě souhlasu (pokynu) panem J. přivolané tříčlenné hlídky Policie ČR, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, územní odbor Praha venkov – JIH, obvodní oddělení Jesenice (dále též jen „**OOP Jesenice**“).
2. Žalobkyně se svou žalobou podanou původně u Krajského soudu v Praze domáhala deklarace toho, že zásah příslušníků policie, popsany v záhlaví výroku rozsudku, byl nezákonný a požadovala, aby soud uložil obnovit stav před zásahem, tj. provést výměnu zámků vstupních dveří bytu žalobkyně a předat klíče od bytu žalobkyni.
3. Krajský soud v Praze věc poté, co žalobkyně k jeho výzvě změnila označení žalovaného z Policie ČR, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, na Ministerstvo vnitra (podle krajského soudu zde policisté nevystupovali v pozici správního orgánu, ale jako příslušníci ozbrojeného bezpečnostního sboru operativně přivolaní k vyřešení předmětného incidentu na místě a usilující o obnovení pořádku), postoupil Městskému soudu v Praze.

II. Žaloba

4. Žalobkyně ve své žalobě nejprve podrobně popsala, že byla dne 12. 2. 2021 vystavena nezákonnému zásahu policistů, kteří měli umožnit zámečníkovi povolanému panem J. násilně otevřít zámky na vstupních dveřích do bytu na adrese X, a umožnili mu tak vstup do bytu, který je ve výlučném vlastnictví žalobkyně a do kterého nemá žádné právo bez jejího souhlasu vstupovat. Policisté podle žalobkyně navíc dali zámečníkovi pokyn, aby zámky ve vstupních dveřích vyměnil za nové a klíče předal panu J. Ignorovali požadavek žalobkyně, která se na místo dostavila i se svojí právní zástupkyní, aby nahlédli do katastru nemovitostí za účelem ověření vlastnictví bytu, odmítli přijmout její trestní oznámení o spáchání trestného činu neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytového prostoru podle § 208 odst. 2 trestního zákoníku, kterého se podle jejího názoru dopustil pan J., a svým jednáním spáchání tohoto trestného činu sami aktivně napomohli.
5. Žalobkyně namítala, že výše uvedený postup příslušníků OOP Jesenice byl nezákonný, neboť byl v rozporu s ustanoveními § 10, § 11, § 34, § 34a a § 40 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o policii**“). Policisté totiž odmítli učinit opatření k odvrácení páchaného trestného činu, nedbali toho, aby žalobkyni nevznikla bezdůvodná újma a odňali ji nemovitou věc, aniž o tom sepsali úřední záznam či vydali potvrzení, tuto věc předali třetí osobě a navíc do bytu vstoupili bez splnění podmínek § 40 zákona o policii. Policisté tak podle ní překročili svou pravomoc a zároveň nesplnili své povinnosti z jejich pravomoci vyplývající. Žalobkyni dle jejího tvrzení způsobili materiální újmu ve výši hodnoty zničených zámků vstupních dveří od bytu a další závažnou újmu spočívající v odnětí možnosti žalobkyně užívat svůj majetek, a to buď k vlastnímu bydlení, nebo pronajmutí třetí osobě. Žalobkyně proto navrhla, aby soud deklaroval nezákonnost zásahu policistů a správnímu orgánu uložil na vlastní náklady provést změnu zámků a klíče předat žalobkyni.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě poukázal na to, že žalobkyně a M. J. žili v letech 2007 - 2017 jako partneři ve společné domácnosti v předmětném bytě č. X. Prvním vlastníkem bytu byla obec Průhonice a první nájemkyní sestřenice pana J., paní K. P. (dům vznikl díky tzv. vícezdrojovému financování, dílem z rozpočtu obce Průhonice, částečně z investiční státní dotace a dílem z vkladů jednotlivých nájemců). Ta s obcí Průhonice uzavřela Smlouvu o budoucí nájemní smlouvě na byt a o budoucí smlouvě o převodu vlastnictví bytu. Na základě této smlouvy měla byt získat do svého vlastnictví 20 let po kolaudaci, nejpozději do 30. 11. 2019. V roce 2007 paní P. panu J. postoupila své právo nájmu i právo na budoucí převod bytu. Pan J. tak získal postavení nájemce předmětného bytu a byt až do roku 2017 obýval společně se žalobkyní. Dne 1. 5. 2017 však žalobkyně neuspokojivé vzájemné soužití ukončila a společně s dětmi společnou domácnost i byt opustila. Pan J. žalobkyni dohodou ze dne 28. 6. 2017 bezplatně postoupil práva nájmu a práva na budoucí převod bytu. Kupní smlouvou pak předmětný byt žalobkyně odkoupila do svého vlastnictví – v bytě však nadále zůstal bydlet pan J.
7. Žalobkyně po několika marných výzvách k dobrovolnému odstěhování podala k soudu žalobu o vyklizení bytu. Toto řízení nebylo v době zásahu pravomocně ukončeno. Okresní soud Praha – západ sice rozsudkem ze dne 17. 6. 2020, č. j. 5 C 357/2017 - 250, žalobě vyhověl, vzhledem k odvolání pana J. však rozsudek nenabyl právní moci (pan J. zastává stanovisko, že jej žalobkyně k postoupení práv přiměla nátlakem v době, kdy nebyl schopen posoudit následky svého jednání, a že jednal v omylu způsobeném lstí). Ve stejném rozsudku přitom soud zamítl návrh žalobkyně na vyslovení tzv. předběžné vykonatelnosti rozsudku, a to s odůvodněním, že „žalobkyni újma nehrozí a ve vztahu k žalovanému by šlo o nepřiměřeně tvrdé rozhodnutí“.
8. Dne 12. 2. 2021, když byl pan J. mimo byt, žalobkyně bez jeho vědomí nechala vyměnit zámky od vstupních dveří. Pan J. tuto skutečnost oznámil na linku 158 a za přítomnosti hlídky OOP Jesenice nechal nové zámky násilně otevřít zámečnickem. Žalovaný poukázal na skutečnost, že k zásahu policie dne 12. 2. 2021 došlo v důsledku jednání žalobkyně, která v bytě nechala bez vědomí jeho faktického uživatele vyměnit zámky u vstupních dveří. Pan J. proto přivolal zámečníka a pomocí telefonní linky 158 také Policii ČR. Na místo byla vyslána tříčlenná hlídka OOP Jesenice, která ještě před odjezdem a poté znovu v průběhu úkonu kontaktovala kolegyni nrap. A. H., jež byla s poměry mezi bývalými partnery podrobněji seznámena vzhledem k řešení předchozích vzájemných oznámení a hlídce popsala aktuální situaci. Zasahující policisté na základě této informace a po ověření totožnosti pana J. nejprve fotograficky zadokumentovali stav dveří bytu a jejich zámeků a následně umožnili přítomnému zámečnickovi odvrtáním zámeků byt panu J. zpřístupnit. Dále již do situace nezasahovali. O úkonu sepsali úřední záznam.
9. Na místo se posléze díky telefonátu od sousedky dostavila žalobkyně (v doprovodu svého otce) a o chvíli později právní zástupkyně žalobkyně. Společně poukázaly na skutečnost, že žalobkyně je majitelkou předmětného bytu a předložily hlídce výpis z katastru nemovitostí. Opakovaně policistům sdělily, že pan J. nemá se žalobkyní uzavřenou nájemní smlouvu ani jiný právní titul, který by jej opravňoval k užívání předmětného bytu, a požadovaly po nich, aby pana J. vyzvali k odchodu z bytu. Policisté takový úkon odmítli učinit s odkazem na probíhající a dosud neskončené soudní řízení vedené pod sp. zn. 5 C 357/2017, načež se žalobkyně rozhodla podat na pana J. a zasahující hlídku OOP Jesenice trestní oznámení pro spáchání trestného činu neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému

prostoru podle § 208 odst. 2 trestního zákoníku. Byla proto vyzvána, aby následovala hlídku OOP Jesenice na služebnu, kde byl o tom sepsán další úřední záznam. Úředním záznamem ze dne 8. 3. 2021, č. j. KRPS-35505-22/ČJ-2021-011414, byla věc založena, neboť policejní orgán neshledal důvodné podezření ze spáchání trestného činu, přestupku ani jiného správního deliktu.

10. Podle žalovaného mělo jednání žalobkyně charakter tzv. nedovolené svépomoci. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu žalovaný zdůraznil, že svépomoc lze užít jen přiměřeným způsobem a ve zcela výjimečných případech, přičemž v rámci svépomoci není dovoleno jednání, které směřuje ke změně *statu quo*. Jakkoli lze dle žalovaného pochopit, že žalobkyni užívání předmětného bytu panem J. iritovalo, jediným legálním řešením její situace bylo (a stále je) vyčkání na pravomocný rozsudek civilního soudu v řízení o vyklizení nemovitosti a následné navržení výkonu rozhodnutí soudem či exekuce soudním exekutorem. Je totiž nepochybné, že pan J. byt neobsadil nelegálně – bydlel v předmětném bytě od roku 2007, dokonce byl v letech 2007 - 2017 jeho jediným oprávněným nájemcem, zatímco žalobkyně zde žila vzhledem ke svému intimnímu a

partnerskému vztahu k jeho osobě. Bydlel v něm i poté, co žalobkyně s dětmi opustila společnou domácnost. Posléze se po výměně klíčů obrátil na soud s návrhem na předběžné opatření, kterému Okresní soud Praha - západ vyhověl a usnesením ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 C 357/2017 - 376, žalobkyni uložil mimo jiné povinnost „*snášet užívání této bytové jednotky žalovaným, a to až do pravomocného skončení řízení vedeného Okresním soudem Praha - západ pod sp. zn. 5 C 357/2017*“. Krajský soud v Praze toto rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

11. Žalovaný proto nesouhlasí s názorem žalobkyně, že zápis jejího vlastnického práva v katastru nemovitostí automaticky prokazuje skutečnost, že ona sama je „*jediným oprávněným uživatelem bytu*“, že pan J. není oprávněn byt užívat a že zasahující policisté byli povinni tento fakt respektovat. V posuzované věci policisté provedli úkon spočívající v tom, že po zmapování situace, ověření totožnosti oznamovatele (pana J.) jakožto dlouholetého obyvatele předmětného bytu a po pořízení fotodokumentace umožnili oznamovatelem přivolanému zámečníkovi, aby mu tento byt zpřístupnil. Dosáhli tak obnovení původního „pokoje“ stavu věci, což žalovaný považuje za postup adekvátní dané situaci a souladný se zákonem. V této souvislosti žalovaný odkázal např. na komentář k ustanovení § 10 zákona o policii. Dále žalovaný připomněl i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2020, č. j. 3 As 451/2019 - 51. Žalovaný konečně upozornil i na to, že postup příslušníků OOP Jesenice byl opakovaně přezkoumáván kontrolními orgány Policie ČR, jež nezjistily nedostatky. K obdobnému závěru došlo rovněž Krajské státní zastupitelství v Praze, když z podnětu žalobkyně přezkoumávalo závěr Generální inspekce bezpečnostních sborů, že se policisté OOP Jesenice nedopustili trestného činu.
12. Žalovaný soudu předložil spisový materiál OOP Jesenice a také další písemnosti, na něž ve vyjádření odkazoval. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem tak žalovaný uzavřel, že zásah policie nebyl nezákonný a navrhl, aby nadepsaný soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Další průběh řízení a postup soudu

/ústní jednání a podání účastníků/

13. Na prvním jednání ve věci dne 30. 8. 2021 soud nejprve stručně vymezil předmět řízení a shrnul podání obou stran. Dále zkonstatoval obsah žalovaným předloženého spisového

materiálu, z něhož zejména zdůraznil pro věc významné podklady, mj. úřední záznamy o podání vysvětlení žalobkyně a M. J. ze dne 12. 2. 2021, resp. 18. 2. 2021, výpis z evidence obyvatel, dle něhož měl pan J. trvalé bydliště na adrese bytu žalobkyně, jakož i úřední záznam policie o provedeném zásahu ze dne 12. 2. 2021. Dále soud zdůraznil rozsudek Okresního soudu Praha-západ ze dne 17. 6. 2020, č. j. 5 C 357/2017 - 250 (soud poukázal i na sdělení Krajského soudu v Praze, že v rozhodnutí o odvolání došlo až několik měsíců po provedení zásahu). Strany pak soud seznámil s tím, že považuje za nesporné, že žalobkyně je vlastníkem předmětného bytu (a financuje služby spojeného s jeho užíváním), jakož i skutečnost, že dříve byt užívala společně s panem J. a po jejím odstěhování jej k bydlení užíval sám (měla zde uložené jen své věci). Dále soud konkrétně poukázal na opakovanou výzvu žalobkyně panu J. k umožnění užívání bytu ze dne 14. 2. 2021, v níž ta výměnu zámku připisovala právě panu J., jakož i vyjádření policistů Š. a B. (poslední z policistů stržm. N. vystupoval jako praktikant a dle vyjádření policisty B. nijak nezasahoval) a také nprap. H., přičemž strany seznámil s předběžným názorem na podstatu zásahu policistů, tedy že zámek jako takový „narušil“ zámečník objednaný panem J.. Policisty tak lze vnímat jako případné původce zásahu v podobě umožnění takového postupu soukromé osobě. Z tohoto důvodu se žalobkyně nemůže domáhat obnovení původního stavu v podobě výměny zámku dveří. K důkazu soud konečně provedl též vyrozumění odboru vnitřní kontroly Policejního prezidia ČR č.j. PPR-17271-4/ČJ-2021-990210-S a vyrozumění Krajského státního zastupitelství v Praze č.j. 1 KZN 1884/2021-1, z nichž vyplývá, že policie ani státní zástupce, přezkoumávající postup Generální inspekce bezpečnostních sborů (jež odložila trestní oznámení na postup policistů), neshledal v postupu policistů žádné pochybení, resp. trestný čin.

14. Žalobkyně při jednání odkázala na svá dřívější podání a připustila, že zásah policistů spočíval v pokynu (minimálně umožnění) násilného otevření dveří, výměny zámku a vstupu do bytu. Na restitučním nároku ovšem setrvala, a to s odůvodněním, že policisté dali jasný pokyn k odevzdání klíčů panu J. K provedeným důkazům pak uvedla, že policisté vycházeli jen z tvrzení pana J., nereflktují nepravomocný rozsudek okresního soudu. Zdůraznila také, že zámky asi o měsíc dříve vyměnil a do pokojného stavu tak zasáhl pan J. Poukázala také na to, že policisté uvedli, že na místě řeší podezření z přestupku proti občanskému soužití, nikoli obnovu pokojného stavu. Žalovaný rovněž setrval na svém vyjádření, ztotožnil se s náhledem soudu na podstatu zásahu a zdůraznil, že postup policistů potvrdil i civilní soud, jenž několik dní po zásahu v tomto duchu vydal předběžné opatření.
15. K důkazu žalobkyně dále navrhla zvukový záznam ze samotného zákroku a dále listiny – úřední záznam o podání vysvětlení pana J. z 15. 2. 2021, oznámení přestupku a usnesení obecního úřadu Průhonice, záznam o události obecní policie Průhonice ze dne 12. 2. 2021 a dvě odpovědi společnosti ČEZ Prodej, a.s. (dále jen „ČEZ“) obsahující informace k odpojení elektřiny. Soud v návaznosti na tyto předložené důkazy a zejména sdělený předběžný názor (jenž žalobkyně částečně připustila) jednání odročil a žalobkyni vyzval k úpravě petitu žaloby.
16. Ve svém vyjádření ze dne 12. 9. 2021 žalobkyně v první řadě uvedla, že se s předběžným právním názorem soudu neztotožňuje. Zasahující policisté podle ní přímo pokynem vydaným zámečníkovi, aby násilně otevřel dveře od bytu žalobkyně, vyměnil zámky u vstupních dveří a následně vydal klíče osobě, která nebyla oprávněna vstupovat do bytu žalobkyně, a aby jí tyto klíče nebyly vydány, odňal žalobkyni možnost vstupu do bytu, jehož je výlučným vlastníkem, ačkoli před nezákonným zásahem byl skutkový stav takový,

že žalobkyně měla klíče od předmětného bytu a měla možnost do něj vstupovat. Petit žaloby pak změnila tím způsobem, že pod bodem I. se domáhala určení, že zásah policistů spočívajících v pokynu k násilnému otevření vstupních dveří bytu žalobkyně, vstupu do bytu žalobkyně, umožnění neoprávněné osobě ve vstupu do bytu žalobkyně, odmítnutí zabývat se tvrzeními a důkazy o vlastnickém a užívatelském právu žalobkyně, o dříve oznámené krádeži věcí z bytu žalobkyně a o absenci jakéhokoli užívatelského oprávnění třetích osob k předmětnému bytu, pokynu k výměně zámků u vstupních dveří od bytu žalobkyně, pokynu k vydání klíčů od bytu žalobkyně třetí osobě a nevydání těchto klíčů žalobkyni, to vše bez souhlasu a proti vůli žalobkyně, byl nezákonný. Pod bodem II. se pak domáhala, aby soud žalovanému přikázal obnovit stav před zásahem tak, že na vlastní náklady žalovaného provede výměnu zámků u vstupních dveří bytu žalobkyně za stejný typ zámků, kterými byly vstupní dveře opatřeny v době započetí zásahu, a předá klíče od bytu žalobkyni, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku, k čemuž žalobkyně poskytne svou součinnost. Dále pak reprodukovala námitky vznesené již v žalobě a při jednání soudu. Zasahující policisté podle ní bez dalšího přijali popis události podaný M. J., v rozporu s písemnými podklady, aniž by se vůbec zabývali tím, zda on sám postupuje v souladu se zákonem či nikoli, ačkoli jeho tvrzení byla vyvrácena již v rozsudku Okresního soudu Praha-západ. Nezabývali se ani tím, zda pan J. byt skutečně užívá. Rovněž tvrzení žalovaného, že ve svém bytě žalobkyně opakovaně zrušila dodávky elektrické energie, přičemž obecní úřad Průhonice řízení o těchto neexistujících přestupcích odložil, resp. zastavil, protože o žádné přestupky vůbec nešlo. Tvrzení nrap. H. ohledně neexistence pohledávek za elektrickou energii bylo v přímém rozporu se sdělením společnosti ČEZ. Zasahující policisté se podle žalobkyně vůbec nezabývali ani případnými trestněprávními aspekty počínání M. J., které měli zvážit a byli na ně upozorněni. Pokud žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na usnesení o předběžném opatření, toto usnesení bylo vydáno až po nezákonném zásahu žalovaného, v době nezákonného zásahu tak neexistovalo žádné rozhodnutí, které by žalobkyni jakkoli bránilo užívat byt v jejím vlastnictví. Žalovaný také zamlčel, že M. J. volal na linku 158 již dříve dne 12. 2. 2021, avšak byl ze strany Policie ČR odmítnut s tím, že se se svou záležitostí má obrátit na Obecní policii Průhonice. To učinil, avšak přivolaná hlídka Obecní policie

Průhonice mu sdělila, že není oprávněn k násilnému vstupu do bytu bez vědomí jeho vlastníka a odkázala jej na řešení občanskoprávní cestou. Svým nezákonným zásahem v podstatě vydali a přímo na místě vykonali „předběžné opatření“, kterým odňali žalobkyni klíče od jejího bytu a tím možnost přístupu do jejího bytu, a to v situaci, kdy jí z tohoto bytu byly před několika týdny M. J. odcizeny její vlastní movité věci a M. J. žalobkyni sám nedovolenou svépomocí (výměnou zámků u vstupních dveří do bytu) znemožnil přístup do bytu a narušil tak dosavadní „pokojný“ stav trvající po mnoho let (kdy žalobkyně měla klíče od svého bytu a měla možnost do tohoto bytu vstupovat), o čemž zasahující policisté v době zásahu věděli. Takové rozhodnutí však nejsou oprávněni činit příslušníci Policie ČR, neboť takové rozhodnutí (vydání klíčů od bytu, zákaz vstupu do bytu, strpění užívání bytu jinou osobou apod.) může učinit výhradně soud v občanskoprávním řízení. Žalobkyně odmítla relevantnost rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 451/2019 - 51, který měl řešit skutkově zcela odlišný případ. Žalobkyně rovněž zopakovala, že policisté v průběhu svého zásahu výslovně uvedli, že tam řeší přestupek spáchaný žalobkyní. K důkazu pak přiložila rozsudek odvolacího soudu ze dne 26. 5. 2021 a listiny již dříve předložené u jednání.

17. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 4. 10. 2021 zdůraznil, že v projednávaném případě zámečník M. ke dveřím předmětného bytu nepřišel na pokyn policie, telefonicky si jej

Shodu s prvopisem potvrzuje I. K.

objednal pan J. Nepracoval bezplatně, ale s panem J. se dohodl na ceně díla. Rovněž nové klíče předal a peníze převzal od pana J.. Pokud tedy zámečnickovi nějaká osoba dávala pokyny, byl to pan J.. To on s ním jakožto objednatel díla uzavřel kontrakt a on také realizoval z kontraktu vyplývající závazky a práva (zaplatit cenu, převzít nové klíče atd.). Zasahující policisté nebyli tohoto soukromoprávního vztahu účastni a jejich zásah spočíval pouze v tom, že objednatele ztotožnili, pořídili fotodokumentaci situace a přítomnému zámečnickovi umožnili kontrakt zrealizovat. Vycházeli přitom ze znalostí získaných při výkonu služby. Žalovaný se také připojil k návrhu na provedení důkazu zvukovými záznamy z provedeného zásahu. K problematice dosavadního pokojného stavu žalovaný zdůraznil, že probíhající soudní řízení bylo ukončeno až 4 měsíce po zásahu policie, přičemž i civilní soud vydáním předběžného opatření postupoval shodně jako policisté. Na uvedený pokojný stav neměla dle žalovaného vliv ani okolnost, že cca měsíc před zásahem policie vyměnil zámky na dveřích naopak pan J.. Názoru žalobkyně, že vlastník bytu má vždy právo na klíče jako „nedílnou součást bytu“ a může s jejich pomocí podle libosti vstupovat dovnitř, totiž nelze přisvědčit. Uživatel obydli má právo na soukromí a rozhodne-li se např. nájemce bytu vyměnit zámky za nové a ponechat si všechny klíče u sebe, má na to při dodržení § 2219 občanského zákoníku právo. K tvrzení, že pan J. byl ze strany Policie ČR nejprve odkázán na pomoc Obecní policie Průhonice, stalo se tak nepochybně z přesvědčení, že celou „místní“ záležitost dokáží vyřešit obecní strážníci. Toto přesvědčení se ovšem nepotvrdilo, a proto došlo k zásahu Policie ČR.

18. Soud při jednání konaném dne 11. 10. 2021 nejprve shrnul dosavadní průběh řízení a předchozího jednání a dále přistoupil k provedení dokazování zvukovým záznamem pořízeným dne 12. 2. 2021 zástupkyní žalobkyně a rovněž zvukovým záznamem žalobkyně z téhož dne, dodatečně předloženým stranami. Ty zachycují jednak část komunikace mezi žalobkyní a policií, potažmo zámečníkem, který potvrdil, že si jej objednal pan J., přičemž s odvrtním zámku dali souhlas policisté (zámečník také uvedl, že zámky může případně dát zpět, pan J. trval na výměně zámků). Dále je zachycena komunikace mezi zástupkyní žalobkyně a policisty, v níž se zejména zástupkyně žalobkyně opakovaně odvolává na vlastnické právo žalobkyně a výpis z katastru nemovitostí a poukazuje na páchání trestného činu ze strany pana J. a policistů. Policisté naopak opakovaně odkazují na jim známé informace, získané i od kolegyně obeznámené s případem, o probíhajícím soudním sporu mezi žalobkyní a panem J. a skutečnost, že pan J. v bytě po mnoho let bydlel. Záznam zachycuje i sdělení policisty, že na místě řeší

přestupek proti občanskému soužití, jakož i sdělení, že dochází k výměně zámku a klíče dostane pan J. (klíče zůstanou v bytě).

19. Soud dále provedl důkaz rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2021, č. j. 26 Co 87/2021 - 458, který potvrdil prvostupňový rozsudek okresního soudu ze dne 17. 6. 2020 a ztotožnil se se všemi jeho skutkovými i právními závěry. Dále byla provedena dřívější oznámení OOP Jesenice o přestupku z 15. 12. 2020, resp. z 27. 1. 2021, týkající se případů údajného odpojení elektřiny ze strany žalobkyně, usnesení obecního úřadu Průhonice, přestupkové komise, o odložení věci z 18. 3. 2021, resp. o zastavení řízení z 14. 6. 2021, jakož i související sdělení žalobkyně ze dne 10. 6. 2021 a 14. 6. 2021, z nichž vyplývá, že příslušný správní orgán v rozporu s názorem policie neshledal, že by se žalobkyně dopustila oznámených přestupků; nicméně k tomu došlo až v době následující po zásahu policistů dne 12. 2. 2021. Ve vztahu k otázce údajného odpojování elektřiny a plateb

Shodu s prvopisem potvrzuje I. K.

za její dodávky žalobkyně předložila taktéž dopisy společnosti ČEZ ze dne 14. 12. 2020 a 20. 1. 2021, ze kterých se podává, že pan J. hradil platby opožděně a elektřina byla opakovaně zapojována a odpojována, vč. toho, že se pan J. v čestném prohlášení vůči dodavateli označil za vlastníka bytu. Dále bylo soudu předloženo i usnesení obecního úřadu Průhonice o odložení věci ze dne 10. 5. 2021 ve věci údajného přestupku žalobkyně proti občanskému soužití v souvislosti s výměnou zámku dne 12. 2. 2021 se závěrem, že toto jednání nemůže být přestupkem, a usnesení Okresního státního zastupitelství Praha-západ ze dne 29. 9. 2021, jímž bylo zrušeno rozhodnutí OOP Jesenice o odložení věci jejího trestního oznámení na odcizení věci z bytu, z něhož ovšem pro projednávanou věc nevyplývají žádné relevantní skutečnosti. K důkazu byl proveden i záznam obecní policie Průhonice o události ze dne 12. 2. 2021, dle kterého byl pan J. na obecní policii odkázán Policií ČR, přičemž strážníci jej posléze odkázali na soukromoprávní řešení sporu z důvodu, že samotné hlášení k trvalému pobytu ho neopravňuje k násilnému vstupu do bytu. Soud pak provedl důkaz i úředním záznamem o podání vysvětlení M. J. ze dne 15. 2. 2021, ve kterém ten popsál návrat do bytu dne 12. 2. 2021, uvedl, že si zavolal zámečníka a policisty, kteří poté dali pokyn k odvrtání zámků. Z úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 26. 1. 2021, pak vyplývá, že žalobkyně oznámila odcizení věci ze svého bytu a popsala, že se dříve z bytu odstěhovala a byt užíval pan J.; dodala také, že byt známky bydlení dle jejího názoru nenesl.

20. Žalobkyně navrhla k důkazu dále nahrávky policie o telefonátech pana J. ze dne 12. 2. 2021, z níž by mohlo podle ní vyplynout zpochybnění pravomoci policistů ve věci jednat, a výslech zámečníka. Těmito důkazními návrhy soud nevyhověl. Z ostatních zjištěných skutečností je zřejmé, že policisté na místě pravomoc jednat dovodili, nehledě na to, že odkaz na obecní policii v žádném případě nemůže znamenat zbavení se zákonem předpokládané pravomoci Policie ČR. Výslech zámečníka by pak byl nadbytečný, neboť jeho postup (kdo si jej objednal, kdo dal s odvrtáním zámku souhlas) má soud za dostatečně podložený jinými provedenými důkazy. Účastníci řízení pak ve svých vyjádřeních k věci a k provedeným důkazům setrvali na argumentaci rekapitulované shora.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

21. Městský soud v Praze projednal předmětnou žalobu jako žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného podle části třetí hlavy druhé dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ověřil přitom, že žaloba byla podána včas a je přípustná (§ 84 a 85 s. ř. s.).
22. Podle § 82 s. ř. s. se může *„každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl přímo zaměřen proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou domáhat u soudu ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný“*.
23. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může tedy soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a

násl. s. ř. s. poskytnout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS).

24. Vzhledem ke znění petitu a povaze tvrzeného zásahu se soud předem vlastního věcného posouzení žalobních námitek zabýval tím, jaká vlastně byla podstata zásahu policistů a zda ve věci připadá v úvahu i vydání restitučního výroku (obnovení původního stavu – výměna zámku), jehož se žalobkyně také domáhala, nebo jen výroku deklaratorního, tj. určení, zda byl zásah policie nezákonný. Ze shodných tvrzení stran, listinných podkladů obsažených ve spisovém materiálu OOP Jesenice a dalších provedených důkazů se podává, že dne 12. 2. 2021 došlo k násilnému otevření zámků od tohoto bytu ze strany zámečníka pana P. M., kterého si objednal pan M. J., bývalý partner žalobkyně. Ten měl v rozhodné době předmětný byt fakticky užívat (žalobkyně neprokázala opak, přičemž užívání bytu ze strany pana J. se podává např. i z usnesení o nařízení předběžného opatření) a se žalobkyní vedl soudní spor o vyklizení tohoto bytu, iniciovaný žalobkyní, jako vlastníkem tohoto bytu, a v době zásahu dosud pravomocně neskončený. Do bytu se přitom pan J. nemohl dostat v důsledku předchozí výměny zámku ze strany žalobkyně, kterou ta nijak nezpochybňuje. K následné výměně zámků za nový došlo v přítomnosti a na základě souhlasu přivolané tříčlenné hlídky OOP Jesenice, jež dle spisového materiálu provedla ztotožnění osoby pana J., zadokumentovala stav dveří bytu, přičemž ve svém postupu vycházela též z předchozích informací ohledně sporů mezi oběma bývalými partnery a z toho, že pan J. byt fakticky užívá. Z vyjádření dvou zasahujících policistů, prap. B. a prap. Š., jež se nacházejí ve spisovém materiálu, stejně jako úředního záznamu hlídky a zvukových záznamů vyplývá, že na základě ověření informací tvrzených panem J. (ten měl na dané adrese také veden trvalý pobyt) policisté zámečníkovi umožnili odvrtání zámků.
25. Pokud se přitom žalobkyně domáhá obnovení původního stavu, tj. výměny zámku a odevzdání klíčů, je potřeba říci, že z výše popsaného skutkového děje se podává, že zámek jako takový „narušil“ (byt zpřístupnil) a posléze vyměnil za nový zámečnický objednaný panem J.. Z kontextu celé věci je zřejmé, že policisté zámek či dveře nijak nepoškozovali a ani panu J. nepředávali nové klíče od bytu – fakticky pouze svolili k umožnění vstupu a výměně zámku (předání klíčů). Podle názoru soudu tak nelze policisty vnímat jako přímé původce zásahu v podobě otevření vstupních dveří a výměny zámků, ale jen zásahu v podobě umožnění takového postupu – tento rozdíl se může jevit jako nepodstatný, v posuzovaném kontextu je ovšem z pohledu soudu významný. Žalobkyně ostatně sama v žalobě sděluje, že zámečníka objednal pan J., přičemž ve výzvě panu J. k umožnění užívání bytu ze dne 14. 2. 2021, obsažené ve správním spise, uvádí: *„Dne 12. 2. 2021 jsi bez mého souhlasu vyměnil zámky u vstupních dveří“*. Výměnu zámku a zpřístupnění bytu tedy sama přičítá právě panu J.. Jinými slovy řečeno tak k narušení a výměně zámku dveří od bytu nedošlo jednáním policistů, ale pana J. a přivolaného zámečníka, zatímco policisté k tomu přispěli jen nepřímou tím, že takový postup umožnili (zaštiťovali). Pokud by soud žalovanému uložil obnovit původní stav, nutil by jej (potažmo jemu podřízenou Policii ČR) k výměně zámku, na jehož dřívější výměně jako takové se sami policisté technicky přímo nepodíleli a ani si ji nijak „neobjednali“ – nedali k ní závazný pokyn ze své iniciativy (proto, že by potřebovali do bytu sami vstoupit), pouze zámečníkovi umožnili uvedené provést na základě objednání panem J., jenž ji podle všeho i zaplatil, když v rámci podání vysvětlení uplatňoval škodu za výměnu vložky zámku ve výši 750 Kč (v usnesení krajského soudu o potvrzení nařízeného předběžného opatření se pak objevuje odkaz na doklad

o úhradě 6 280 Kč). Odpovědnost za výměnu zámku tak stíhá primárně pana J., zatímco policisté jsou odpovědní za to, že takovou výměnu svým pokynem umožnili, resp. ji nezabránili (nikoli že ji sami, byť prostřednictvím zámečníka, provedli).

26. Vzhledem k tomu se ovšem žalobkyně podle názoru soudu nemůže domáhat obnovení původního stavu v podobě výměny zámku dveří jako takové, neboť zásah spočívající v odvrtání a výměně zámku nebyl zásahem správního orgánu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 82 s. ř. s., ale soukromé osoby. Příkazáním obnovení původního stavu (výměny zámku) by vlastně zdejší soud zpětně „nenapravoval“ ani tak postup policie, ale především by tím zasáhl do jednání pana J., jako soukromé osoby, jehož postup by zcela negoval, přestože ten do pravomoci správních soudů nespadá (k pokynu, že klíče dostane jen pan J., srovnej též dále). Výměny zámku se žalobkyně může domáhat jen soukromoprávní cestou vůči panu J.. Proto také podle soudu pan J. nepřipadal v úvahu jako případná osoba zúčastněná na řízení ve smyslu § 34 s. ř. s., neboť soud nemohl žalovanému uložit výměnu zámku dveří, již by jinak mohl být pan J. případně dotčen. V této části, tj. co do žalobního návrhu ad II., lze tedy již na tomto místě učinit závěr o nedůvodnosti žaloby (jakkoli nebylo lze *a priori* říci, že se v takových případech o nezákonný zásah vůbec pojmově jednat nemůže a žalobu tak v této části rovnou odmítnout).
27. O zásahu správního orgánu lze hovořit jen v souvislosti s oním umožněním (nezabráněním) otevření vstupních dveří, výměny zámku a zpřístupnění bytu (spojené i s předáním klíčů) ve vlastnictví žalobkyně ve spojení s údajným ignorováním tvrzení a důkazů žalobkyně. Takto ostatně žalobkyně svůj žalobní návrh v návaznosti na výzvu soudu upřesnila a posouzení tohoto jednání tak tvoří podstatu projednávané věci. V takovém případě již ovšem lze jen určit, jestli byl postup policistů v souladu se zákonem či nikoli. V projednávané věci přitom není podle soudu sporné, že policisté, kteří svým pokynem umožnili odvrtání a výměnu zámku dveří od bytu žalobkyně, v konečném důsledku zasáhli do vlastnického práva žalobkyně k předmětnému bytu, na kterém jí zkrátili tím, že panu J. tím zprostředkovaně umožnili užívání jeho bytu. Stalo se tak přitom zásahem (pokynem) správního orgánu, který nebyl rozhodnutím. Z hlediska naplnění výše vymezených podmínek je tedy rozhodné posouzení 3. podmínky, tedy jestli byl takový zásah zákonný a policisté postupovali při umožnění zpřístupnění bytu v souladu s pravomocí předpokládanou zákonem o policii. Vzhledem k tomu, že žalobkyně se v tomto ohledu mohla domáhat toliko určení, že předmětný zásah byl nezákonný, soud v souladu s § 87 odst. 1 věta za středníkem s. ř. s. vyšel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.
28. Podle § 2 zákona o policii slouží policie veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.
29. Podle § 10 odst. 1 zákona o policii je policista ve službě v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, povinen provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil.
30. Podle § 11 je policista povinen dbát, aby žádné osobě v důsledku jeho postupu nevznikla bezdůvodná újma a postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž

směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného tímto úkonem.

31. Právě citovaná ustanovení svěřují policii (policistům) pravomoc působit k ochraně bezpečnosti osob a majetku a veřejného pořádku s tím, že policisté jsou povinni provést úkon či přijmout jiné opatření, aby ohrožení či porušení chráněných zájmů odstranili. Musí tak přitom učinit jen v nezbytné míře a při šetření práv jiných osob (tj. přiměřeně). Z tohoto pohledu je přitom v reakci na žalobní námitku, že policisté svůj postup odůvodňovali řešením údajného přestupku žalobkyně proti občanskému soužití nutné nejprve zdůraznit, že podle přesvědčení soudu je skutečnost, o jaký

konkrétní zákonný důvod policisté svůj postup na místě formálně opřeli v zásadě nevýznamná – podstatné je, zda již v době zásahu existoval zákonný podklad pro jejich postup. Jakkoli je jisté žádoucí, aby byli policisté (orgány veřejné moci obecně) vždy schopny identifikovat odpovídající zákonné ustanovení (důvod), o něž svůj postup opírají, bylo by nepochybně příliš formalistické dovozovat nezákonnost jejich postupu jen proto, že v době zásahu poukázali na nesprávný důvod v situaci, kdy zde zákonný důvod reálně existoval (policisté jednají na místě operativně, na základě okamžitého posouzení skutkových okolností – obdobně srov. též rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 12. 6. 2017, č. j. 48 A 68/2016 - 84, č. 3660/2018 Sb. NSS). Soud v této souvislosti nepřehlédl judikaturu Nejvyššího správního soudu k posuzování zákonnosti výzev policie k prokázání totožnosti, podle níž musí zákonný důvod existovat již v době výzvy (nelze jej následně domýšlet, či dotvářet), přičemž úkolem soudu je pak posuzovat zákonnost jednání policistů právě z hlediska toho, jaký zákonný důvod byl uveden jako důvod pro výzvu k prokázání totožnosti (rozsudky ze dne 19. 9. 2018, č. j. 1 As 145/2018 - 57 či ze dne 30. 7. 2021, č. j. 3 As 329/2020 - 37). Výzva k prokázání totožnosti je ovšem svou povahou zcela jiný úkon, než vysvětlení postupu policie osobám nacházejícím se na místě provedení úkonu – jinak řečeno, policisté ani vůči žalobkyni ani vůči její zástupkyni nečinili žádnou zákonnou výzvu (byla to žalobkyně, resp. její zástupkyně, kdo se domáhal vykazání pana J., a tedy učinění výzvy ze strany policistů), ale pouze jim vysvětlovali, proč se na místě nachází a co řeší (výzva k přesunu na jejich služebnu za účelem podání trestního oznámení se vlastního zásahu přímo netýká a žalobkyně proti ní ani nebrojí). Nehledě na to, že ze zvukového záznamu (cca 8:00 min), o nějž své tvrzení žalobkyně opírala, ani jednoznačně nevyplývá, že by celý svůj postup policisté odůvodňovali řešením oznámení přestupku (mohlo tím být myšleno primárně to, proč se na místě nacházejí), neboť na jiném místě uvádí jen tolik, že řeší telefonní oznámení (cca 21:57 min záznamu), resp. že postupují v návaznosti na dřívější informace, že se v bytě pan J. nachází oprávněně – vycházejí z probíhajících soudních sporů, což označili za důvod svého postupu (23:30 min a násl.). Jakkoli lze tedy žalobkyni přisvědčit, že umožnění odvrtní zámku a otevření dveří (vstupu do bytu) rozhodně není způsobem řešení oznámení o možném spáchání přestupku, z faktického postupu policistů (zejména pak opakovaných odkazů na dosavadní stav užívání bytu a probíhající soudní spory) je zřejmé, že se opírali o obecnou pravomoc policie k ochraně bezpečnosti osob a majetku a zajištění veřejného pořádku (ochranu původního stavu). Případné chybné vymezení zákonného důvodu lze proto označit za vadu, jež nemohla mít vliv na zákonnost jejich postupu.

32. V tomto případě je totiž nepochybné, že smyslem zásahu policie bylo zajištění přístupu do bytu panu J., který byt fakticky užíval a se žalobkyní vedl spor o vyklizení bytu, resp. o to, kdo je vlastníkem bytu. Tento spor je bez nejmenších pochybností sporem

občanskoprávní povahy, projednání a rozhodnutí takových sporů je proto výhradně v pravomoci civilního soudu (§ 7 odst. 1 o. s. ř.). Soud přitom zdůrazňuje, že policisté do tohoto sporu nijak nezasahovali, pouze na základě informací, že pan J. byt fakticky užívá, svým pokynem umožnili zámečníkovi objednanému panem J., potažmo panu J., odvrtní zámku, otevření dveří a následné zpřístupnění bytu. Jak přitom vyplývá z vyjádření zasahujících policistů B. a Š. a také nprap. H., policisté věc ještě před odjezdem hlídky konzultovali u nprap. H., jež byla seznámena s poměry mezi bývalými partnery, přičemž s ní věc opětovně konzultovali i během zásahu.

33. Z jejich strany tak nešlo o to, že by panu J. bez dalšího umožnili vstup do bytu, přestože k němu nemá žádné vlastnické právo (tj. neoprávněné obsazení bytu – *squatting*), či vstup do obydlí jiného. Jednalo se o zpřístupnění bytu osobě, jež jej dlouhodobě fakticky užívá, a to od roku 2007 společně se žalobkyní, od roku 2017 pak samostatně. Policistům tak šlo o zachování dosavadního pokojného stavu, k jehož narušení došlo tím, že žalobkyně bez vědomí pana J. vyměnila zámek k bytu a ten se tak do něj nemohl dostat. Jak správně uvádí žalovaný, ze strany žalobkyně se v tomto směru jednalo o svépomoc spočívající v zabránění panu J. v užívání bytu. Jakkoli

lze její počínání vzhledem k okolnostem věci do jisté míry lidsky pochopit, nelze přistoupit na premisu, že by snad bylo přípustné své vlastnické právo uplatňovat svémocně vůči existujícímu pokojnému stavu; zvláště pak v situaci, kdy o tomto právu (resp. zde o vyklizení bytu) probíhá civilní spor. Žalobkyně totiž k výměně zámku přistoupila, aniž by vyčkala na pravomocné vyřízení jí iniciovaného řízení o vyklizení tohoto bytu, které bylo vedeno u Okresního soudu Praha-západ.

34. Žalobkyně v doplnění své žaloby zdůrazňovala, že pokojný stav naopak narušil pan J. tím, že přibližně měsíc před výměnou zámku ze strany žalobkyně on sám vyměnil zámek, k němuž měli klíče oba, čímž žalobkyni znemožnil přístup do bytu, v němž měla uložené své věci. V tomto směru je potřeba zdůraznit, že podstatou zásahu policistů bylo umožnění přístupu do bytu, jenž pan J. užíval, přičemž žalobkyně fakticky ani nezpochybňuje, že byt primárně – přestože protiprávně – užíval pan J., a to i v době, než on sám v lednu 2021 jako první vyměnil zámek dveří od bytu. K poukazu na podání vysvětlení žalobkyně ze dne 26. 1. 2021, učiněném při jednání soudu (tj. že předmětný byt nenesl známky bydlení), je nutné říci, že užívání bytu panem J. ani v tomto vyjádření jasně nezpochybňovala a naopak uváděla, že po jejím odchodu v bytě bydlel pan J. Z této skutečnosti vycházely též civilní soudy, a to mj. při rozhodování o předběžném opatření. Od policistů nadto nelze namíste požadovat, aby detailně znali a posuzovali všechny případné nuance v dřívějších oznámeních dotčených osob. Skutečnost, že žalobkyně měla k bytu přístup a mohla jej užívat také, může mít teoreticky význam při posouzení toho, jaký byl dříve stav právě stran přístupu do bytu (k tomu ovšem srov. argumentaci soudu k otázce odevzdání klíčů od bytu), nicméně z hlediska užívání bytu panem J. relevantní není. Ve vztahu k tomu přitom žalobkyně pokojný stav svou výměnou zámku nepochybně narušila.
35. Nejvyšší správní soud přitom již ve skutkově obdobném případě citovaném žalovaným (rozsudek č. j. 3 As 451/2019 - 51), ve kterém bylo vlastníkově dvou bytů policií nařízeno ukončit jejich svémocně prováděné vyklizení, judikoval, že jakkoli občanský zákoník připouští svépomoc jako prostředek k odvrácení zásahu do soukromých práv, primárním způsobem ochrany zůstává podle jeho § 12 ochrana soudní. Svépomoc (§ 14 občanského zákoníku) je naopak vyhrazena toliko pro urgentní situace, kdy by zásah orgánu veřejné moci (zde soudu v občanském soudním řízení) přišel pozdě nebo nepřišel vůbec. Kasační

soud zároveň zdůraznil, že v rámci svépomoci není dovoleno ani jednání, které směřuje ke změně *statu quo*. Svépomoc tak nepřichází v úvahu při pokojném, byť protiprávním stavu, který již určitou dobu trvá (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2009, sp. zn. 25 Cdo 815/2008).

36. Citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu pak rovněž akcentoval, že „není v pravomoci, ba ani v reálných možnostech příslušníků Policie ČR při jejich zákroku vedenému z titulu tvrzeného neoprávněného zásahu do obydlí, hodnotit, které ze znesvářených stran svědčí v občanskoprávním sporu právo. Ze stejných důvodů nepřísluší o těchto otázkách rozhodovat ani soudu ve správním soudnictví.“ Jedním dechem však přílehlavě pro nyní projednávanou věc kasační soud dodal, že „(u)vedené nelze ovšem vykládat tak, že by příslušníci Policie ČR nemohli ve prospěch vlastníka, či naopak držitele či nájemce bytu, využít svých pravomocí plynoucích ze zákona o policii. Bude tomu tak zejména v situacích, kdy není potřebné provádět hodnocení platnosti nájemní smlouvy, podané výpovědi z nájmu, apod., **tedy v případech, kdy došlo k zásahu pokojného stavu - užívání bytu vlastníkem či jinou oprávněnou osobou, anebo osoba zdržující se v bytě vlastníka není schopna předejít alespoň plausibilní tvrzení o právních důvodech, které jí umožňují byt užívat či se v něm zdržovat.**“ (pozn. zvýraznění doplněno zdejší soudem). Tento rozsudek přitom zdejší soud považuje pro věc za přílehlavý, neboť neshledal faktický rozdíl mezi prováděním vyklizení bytu a výměnou zámku, tedy absolutním zamezením přístupu k bytu, jakkoli v případě řešeném kasačním soudem nebyl pochyb o dřívějším nájemním vztahu, který měl skončit (nelze však nezmínit, že i v projednávané věci byl pan J. dříve nájemníkem bytu).
37. Obdobně i komentářová literatura uvádí, že „(p)olicie je někdy v praxi konfrontována se situací, kdy někdo porušuje již nějakou dobu trvající faktický výkon práva někoho jiného, tj. porušuje pokojný stav, a policista neví, a někdy ani nemůže zjistit, na čí straně je právo. Jde o situace, kdy je nejasný právní stav obecně, někdo např. tvrdí, že mu někdo něco odcizil či neoprávněně zasáhl do nějakého jiného práva. (...) **Je-li však zjevné, že zde existuje spor např. o vlastnictví a zároveň je jednou ze stran sporu narušován dosavadní pokojný stav, je povinností policie chránit toho, kdo drží věc v pokojném stavu, a ne toho, kdo se uchýlil – ať už z jakéhokoli důvodu – ke svémocnému jednání.**“ (viz Vangeli Benedikt: Zákon o Policii České republiky, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, komentář k § 10; pozn. zvýraznění doplněno soudem).
38. Pakliže dospěli policisté k závěru, že svémocným postupem žalobkyně došlo k zásahu do dosavadního pokojného stavu a do užívání bytu panem J. (o čemž nemá na základě provedeného dokazování pochybnosti ani zdejší soud), byli s ohledem na § 2 a 10 zákona o policii oprávnění a zároveň povinni na ochranu tohoto právem chráněného zájmu zasáhnout (a nijak mu nebránit). Zásah, který spočíval toliko v pokynu umožňujícím odvrtní zámku a zpřístupnění bytu, lze proto považovat za zákonný a přiměřený. Policistům nelze vyčítat, že fakticky ignorovali vlastnické právo žalobkyně, dokládané výpisem z katastru nemovitostí, neboť v okamžiku zásahu nebylo nutně rozhodné, komu dle občanskoprávních předpisů svědčí vlastnické právo k bytu, ale jaký byl dosavadní faktický stav, pokud jde o jeho užívání.
39. Vzhledem k výše uvedenému lze přitom vyloučit, že by policisté měli naopak panu J. bránit v přístupu do bytu, neboť ten byl jeho faktickým a dlouhodobým uživatelem. Jejich hlavním úkolem bylo v souladu s § 2 zákona o policii usilovat o obnovení pořádku (pokojného stavu), což učinili. Aniž by přitom zdejší soud jakkoli posuzoval případnou trestní odpovědnost pana J. (potažmo zasahujících policistů), k čemuž ani není příslušný, je toho názoru, že na základě v době zásahu dostupných informací neměli policisté důvod se

domnívat, že by se pan J. dopustil trestného činu podle § 208 odst. 1 či 2 trestního zákoníku tím, že se domáhal přístupu do jím užívaného bytu. To samozřejmě neznamená, že k takovému závěru nemohly orgány činné v trestním řízení dospět později na základě případného detailního prověřování všech okolností případu, zasahující policisté však museli jednat operativně, na základě okamžitého posouzení skutkových okolností, aniž by měli komfort orgánu činného v trestním řízení, čas a další prostředky trestního řízení, proto nelze mít na jejich jednání přehnané požadavky (*mutatis mutandis* rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2011, č. j. 1 As 63/2011 - 97). Jinými slovy řečeno, policisté si v tomto ohledu na místě ve skutečnosti počínali zdrženlivě (zcela v souladu s § 11 zákona o policii) a nesnažili se nad rámec umožnění obnovení původního pokojného stavu zasahovat do soukromoprávních vztahů mezi žalobkyní a panem J. Na tom nemůže nic změnit ani dřívější postup obecní policie Průhonice podávající se ze záznamu o události ze dne 12. 2. 2021, jenž soud provedl k důkazu. Postup strážníků totiž nemá žádný dopad do posouzení toho, zda bylo v pravomoci policie ČR učinit úkon k obnovení pokojného stavu. Pokud strážníci obecní policie usoudili, že samotný trvalý pobyt k násilnému vstupu do obydlí nepostačuje, nijak to nezpochybňuje následný postup Policie ČR, jež se neopírala jen o údaj o trvalém pobytu, ale o celou řadu informací jí známých z dřívějších oznámení.

40. Zdejší soud přitom zdůrazňuje, že policisté nepřijímali tvrzení žádné ze stran nekriticky, ale ověřovali je u své kolegyně H., jež byla, jak popsala ve svém vyjádření ze dne 22. 2. 2021, s podstatnými fakty případu seznámena na základě předchozích oznámení pana J., ale i samotné žalobkyně a podkladů k probíhajícímu soudnímu sporu. V tomto ohledu soud opakovaně poukazuje na úřední záznam o podání vysvětlení ze dne 26. 1. 2021 v souvislosti s nahlášením odcizení věci panem J., ve kterém žalobkyně vylicila, že byt opustila v roce 2017 a v bytě nadále bydlel pan J., přičemž soudní spory o vyklizení bytu dosud nebyly pravomocně ukončeny. Právě tyto informace, vč. toho, že o vyklizení bytu nebylo pravomocně rozhodnuto, pak sdělila zasahujícím policistům. Ti proto v žádném případě nepostupovali jen na základě tvrzení pana J. Otázka věrohodnosti pana J. (který v prohlášeních pro ČEZ vystupoval jako vlastník bytu) proto nemůže být pro věc nerozhodná. Policisté podle soudu naopak postupovali na základě dostatečného množství ověřených informací, a tudíž i v souladu

se závěry rozsudku ze dne 20. 11. 2020, č. j. 5 As 250/2019 - 64, bod 65, v němž Nejvyšší správní soud právě nekritické přijímání verze jedné ze stran na místě zásahu policie kritizoval. V posledně citovaném rozsudku kasační soud řešil zásah v podobě asistence policie při zpřístupnění a výměně zámku dveří ze strany vlastníka obydlí (pokoje ubytovny) a mj. akcentoval ochranu uživatele obydlí a pokojného stavu věci, přičemž zdůraznil, že vniknutí do obydlí jiného, resp. výměnu zámku u vstupu do obydlí, bez jeho souhlasu lze stěží *a priori* považovat za souladné se zákonem. V nyní projednávané věci se oproti tomu jednalo o nápravu tohoto stavu (zásahu do obydlí pana J.), přičemž nebylo na policistech, aby – při vědomí historie vztahů mezi bývalými partnery a pravomocně neskončeného soudního řízení o vyklizení bytu – na místě nad rámec obnovení pokojného stavu (obnovení pořádku) podrobně zkoumali oprávněnost postupu žalobkyně z pohledu občanskoprávních předpisů.

41. Jak užívání bytu panem J., tak i probíhající a neskončené soudní spory, představovaly objektivní stav (pokud by pan J. byt neužíval, proč by jej ostatně žalobkyně žalovala o vyklizení bytu), na který museli policisté reagovat, a to bez ohledu na to, že uložení věci žalobkyně v bytě či jejich odcizení mohlo být v rozhodné době ne zcela jasné. Žalobkyně,

resp. její zástupkyně i dle zvukového záznamu ostatně na místě řešila samotnou podstatu zásahu policistů a domáhala se vykázaní pana J., nikoli např. přístupu ke svým věcem. Ve vztahu k namítané nekritičnosti policistů OOP Jesenice soud nemohl přisvědčit ani argumentaci, kterou žalobkyně zpochybňovala tvrzení nprap. H., že dotazem u ČEZ bylo ověřeno, že u bytu není evidována žádná pohledávka za platby energií, a to přesto, že z těchto odpovědí vyplynulo, že pan J. hradil platby opožděně a byl urgován. Jakkoli lze tvrzení předmětné policistky ve vyjádření ze dne 22. 2. 2021 stran dodávek a plateb za energie považovat vzhledem k obsahu odpovědí společnosti ČEZ za zkratkovité, nelze je označit za nepravdivé, neboť sdělení ČEZ nehovoří přímo o tom, že by aktuálně jakékoliv pohledávky evidovány byly, jen že pan J. platil opožděně; nehledě na to, že tyto informace zasahující policistům podle svého vyjádření ani nesdělovala. Stejně tak přitom dané tvrzení nijak nedokládá údajný jednostranný, zaujatý a účelový přístup policistů, obdobně jako jej nedokládá skutečnost, že v jednání žalobkyně ohledně dodávek energií a samotné výměny zámku spatřovali znaky přestupku a tato jednání oznámili příslušnému úřadu, který měl na věc odlišný názor. Z postupu a vyjádření policistů nelze dovodit indicie o jejich zaujatosti, ale jen názor, že zde bylo dáno podezření z přestupkové jednání – s následným „vyhodnocením“ tohoto názoru příslušným orgánem přitom mohli být policisté seznámeni až po nyní řešeném zásahu, pro který je proto posouzení správního orgánu nerozhodné.

42. Právě rozvedené závěry zdejšího soudu samozřejmě nelze vykládat tím způsobem, že by žalobkyně nebyla v právu, pokud jde o vlastnictví bytu, resp. spor o jeho vyklizení. Z rozsudku Okresního soudu v Praze, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze, jako soudu odvolacího, se ostatně podává, že civilní soudy její žalobě vyhověly a pan J. je povinen předmětný byt vyklidit. Nelze však přistoupit na to, aby se žalobkyně vyklizení bytu domáhala svépomocí a tvrdila, že policie není oprávněna umožnit obnovení dosavadního pokojného stavu, jenž sama narušila. V tomto ohledu lze také, samozřejmě nad rámec vlastního vypořádání žalobních námitek, přisvědčit žalovanému, že zákonnost postupu policie do značné míry dosvědčuje i předběžné opatření Okresního soudu Praha - západ, vydané šest dní po zásahu hlídky OOP Jesenice. Rovněž civilní soud totiž vyhodnotil incident ze dne 12. 2. 2021 jako policisté, tedy jako omezování užívání bytu panu J.. Stejně jako oni tak akcentoval ochranu pokojného stavu a žalobkyni uložil povinnost „*snášet užívání této bytové jednotky*“ panem J. až do pravomocného skončení řízení o vyklizení. Soud tak jinými slovy dovodil, že zásah policistů spočívající v umožnění přístupu do bytu a jeho užívání panem J. k bydlení vedl k obnovení dosavadního pokojného stavu a z tohoto pohledu byl nepochybně zákonný.

43. Pokud jde přitom o otázku, jestli byl zákonným i jejich údajný pokyn, že klíče od bytu dostane pouze pan J., ačkoli to měl být on, kdo asi o měsíc dříve sám svémocně narušil dosavadní

pokojný stav, panující ohledně přístupu do bytu, bylo nutné nejprve zodpovědět, zda takový pokyn skutečně proběhl. V této souvislosti je klíčové, jakým způsobem lze vyložit sdělení policisty, zachycené na zvukovém záznamu, na nějž se žalobkyně odvolávala, a to že *klíče dostane pan J. nebo že klíče zůstanou tady v bytě*. Soud dospěl k závěru, že se nejednalo o jednoznačný pokyn zámečnickovi k tomu, aby předal klíče od zámku pouze panu J. – soud i zde setrvává na svém názoru, že postup zámečníka byl dán především jeho soukromoprávním vztahem s panem J. jako objednatelem –, jakkoli nelze zároveň přehlížet, že umožnění (tj. pokyn zámečnickovi) narušení původního zámku a jeho výměny ze strany policistů jistě implicitně zahrnoval i souhlas s tím, že klíče od bytu v daný okamžik

případnou panu J. Sdělení policistů, že *klíče od bytu dostane pan J.*, však bylo zjevně mířeno vůči zástupkyni žalobkyně a šlo tak především o konstatování stavu vyplývajícího z toho, že si výměnu zámku objednal právě pan J.. Jinak řečeno, jednalo se o důsledek dřívějšího postupu policistů, kteří souhlasili s odvrtáním zámku a zpřístupněním bytu, jehož podstatou bylo právě umožnění vstupu do bytu jako takové, nikoli přímo určení, kdo bude mít od něj klíče.

44. V této souvislosti soud dále zdůrazňuje, že na postup policistů nahlíží jako na celek a vnímá, že jeho cílem bylo obnovení dřívějšího pokojného stavu ve vztahu k užívání bytu k bydlení. Je nutné připomenout, že policisté na místě operativně řešili oznámení občana, který se nemohl dostat do jím obývaného bytu, a právě tomu byl podřízen jejich postup. Jejich cílem nebylo určení, kdo všechno by měl mít přístup do bytu, tj. určení komu všemu by snad měly připadnout klíče (v případě více oprávněných osob by např. museli *ad absurdum* zámečníka vyslat pro další kopie klíčů?), ale vlastně jen posouzení, jestli si pan J. objednal zámečníka oprávněně. Pokud o této klíčové otázce (že pan J. v bytě bydlí) nebylo pochyb, nelze jim podle názoru soudu zpětně vyčítat, že v daný okamžik na místě přímo neposuzovali i to, jestli by měly být klíče vydány také žalobkyni. Žalobkyně či její zástupkyně se ostatně, dle provedených důkazů, na místě zásahu vydání klíčů ani explicitně nedomáhaly (požadovaly vykazání pana J.) a hlídka jim toliko opakovaně vysvětlila, proč zámečníkovi umožnila odvrtání zámku dveří a jaké to s sebou nese důsledky.
45. Rovněž ani soud přitom nepopírá, že to byl pan J., kdo jako první přistoupil v době o přibližně měsíc dříve k výměně zámku, čímž žalobkyni vyloučil z přístupu do bytu, v němž měla uložené své věci. Tato skutečnost mohla být jistě zasahujícím policistům zřejmá i na místě, jak vyplývá z vyjádření prap. Š., jež soud provedl k důkazu. To však nemůže zpochybnit základní úvahu, podle níž bylo nutné po výměně zámku ze strany žalobkyně byt zpřístupnit panu J. – zajistit mu přístup do bytu, který dlouhodobě užívá k bydlení. V tomto ohledu nelze ostatně pominout, že to byla primárně žalobkyně, kdo se původně mohl bránit proti svémocnému jednání pana J. a sama se obrátit na policii a dovolávat se dosavadního pokojného stavu, pokud jde o přístup k uloženým věcem. Policisté by nepochybně museli – měli-li by postupovat konzistentně – přístup k jejím věcem umožnit; popřípadě by byla žalobkyni dána možnost domáhat se svých práv zásahovou žalobou u správního soudu či návrhem na vydání předběžného opatření u soudu civilního. Namísto toho se žalobkyně rozhodla jít cestou svépomoci, kdy zjevně nad rámec případného nezbytného přístupu do bytu zcela svého bývalého partnera z užívání bytu výměnou zámku vyloučila a tím dosavadní faktický stav sama zcela popřela. Policisté museli tento stav korigovat, nikoli domýšlet veškeré dílčí detaily celé záležitosti, jež ostatně žalobkyně akcentuje až nyní v řízení před soudem. Policisté přitom svým postupem v žádném případě nepředjímalí, že by snad žalobkyně na přístup ke svým věcem neměla nárok, pouze konstatovali, že v daný okamžik dostane klíče od bytu pan J., který jej užívá k bydlení. Ani v této části proto nebyla žaloba důvodná.
46. Již jen pro úplnost soud k další žalobní argumentaci doplňuje, že nedůvodnou shledal rovněž námitku porušení § 34 a 34a zákona o policii, podle které jí byl předmětný byt jako věc ve smyslu § 34 či 34a zákona o policii neoprávněně odejmut a nebyly dodrženy podmínky citovaných ustanovení. Podle § 34 odst. 1 zákona o policii je policista oprávněn vyzvat osobu k vydání věci, lze-li mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí anebo může být zabráná, nebo jde o věc důležitou pro řízení o přestupku. Podle odstavce druhého je

policista po předchozí marné výzvě k vydání věci oprávněn tuto věc odejmout. Podle § 34a odst. 1 a 2 zákona o policii je policista oprávněn vyzvat osobu k vydání věci, pokud lze důvodně předpokládat, že o zajištění nebo předání takové věci požádá cizí stát, přičemž po marné výzvě lze takovou věc odejmout.

47. Již z citovaného obsahu předmětných ustanovení je zřejmé, že ta se na projednávanou věc vůbec nevztahují, neboť v daném případě se nejednalo o situaci, kdy by policisté vyzvali žalobkyni k vydání věci, resp. ji takovou věc posléze odejmuli s ohledem na vedení přestupkového řízení či zájem jiného státu. Kromě toho, že předmětný byt je nemovitou věcí, u které soudu uniká, jak by mohla být vydána, resp. odejmuta podle příslušných ustanovení zákona o policii, v tomto případě nedošlo k odejmutí bytu ani reálně, neboť policisté panu J., jako faktickému uživateli bytu jen umožnili jeho zpřístupnění (pan J. byt dříve užíval a žalobkyni tak nic „odejmuto“ nebylo). Policisté proto nijak nepochybili, pokud nesepsali úřední záznam či nevydali potvrzení o vydání (odejmutí) věci.
48. K námitce neoprávněného vstupu do předmětného bytu v rozporu s § 40 zákona o policii pak soud podotýká, že i kdyby policisté po otevření dveří zámečnickem do bytu skutečně vstoupili, je nutno říci, že by tak nepochybně učinili se souhlasem pana J., jako uživatele bytu. Ustanovení § 40 odst. 1 zákona o policii přitom vymezuje podmínky vstupu do obydlí v návaznosti na absenci souhlasu uživatele. S jeho souhlasem (a nikoli nutně souhlasem vlastníka) je však do obydlí nepochybně možné vstoupit. Ani tato námitka proto není důvodná.
49. Konečně, pokud jde o případnou materiální újmu, která žalobkyni dle jejího tvrzení vznikla v důsledku užívání bytu panem J., její náhrady se žalobkyně jistě může domáhat občanskoprávní cestou právě vůči svému bývalému partnerovi. S ohledem na výše uvedené lze ovšem uzavřít, že tato případná majetková újma jí v žádném případě nevznikla v důsledku nezákonného zásahu Policie ČR.

VI. Závěr a náklady řízení

50. S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti shledal Městský soud v Praze žalobu nedůvodnou, a proto ji podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
51. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěšná nebyla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu nad rámec jeho běžné administrativní agendy žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje I. K.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. října 2021

Mgr. Aleš Sabol

předseda senátu